

Akciju sabiedrība "Sadale tīkls"
Vienotais reģ. Nr. 40003857687
Šmerļa iela 1, Rīga, LV-1160, Latvija
Tālr. (+371) 67726000, www.sadalestikls.lv, st@sadalestikls.lv

Rīgā

Datumu skatīt dokumenta paraksta laika zīmogā.

Reģistrācijas numuru skatīt pievienotajā failā

Registrācijas_numurs

Sabiedrisko pakalpojumu

regulēšanas komisija

Ūnijas iela 45

Rīga, LV-1039

Latvija

Par elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu metodiku

AS "Sadale tīkls", papildinot ar 11.05.2020. vēstuli Nr. 30VD00-19/984 iesniegtos priekšlikumus par elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodiku, sniedz Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijai, turpmāk – Regulators, papildus pamatojumu vienota elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifa noteikšanai, kas pirmšķietami varētu mazināt situāciju, kad AS "Sadale tīkls" atrodas nevienlīdzīgā situācijā attiecībā pret citiem elektroenerģijas pārvades sistēmas lietotājiem. Minētā nevienlīdzīgā situācija veidojas vēsturiski noteikto elektroietaišu piederības robežu dēļ un faktiski tikai AS "Sadale tīkls" noteiktam, no citiem lietotājiem atšķirīgam, elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifam.

Elektroenerģijas tirgus likums definē elektroenerģijas tirgus darbību un paredz pienākumu nodrošināt, lai elektroenerģijas piegāde lietotājiem tiktu veikta visefektīvākā veidā (3.panta pirmā daļa "(1) Likums reglamentē elektroenerģijas tirgū veicamo darbību veidus, kas ietver elektroenerģijas ražošanu, elektroenerģijas pārvadi (turpmāk — pārvade), elektroenerģijas sadali (turpmāk — sadale), elektroenerģijas kā brīvas apgrozības preces tirdzniecību un tirdzniecībai nepieciešamo pakalpojumu nodrošināšanu."). Elektroenerģijas piegāde ir elektroenerģijas transportēšana (pārvade un sadale) augstsprieguma vai vidēja un zema sprieguma sistēmās, kuras definē Elektroenerģijas tirgus likuma 10. pants "*Pārvades sistēma ietver savstarpēji savienotus tīklus un iekārtas, tajā skaitā starpvalstu savienojumus, kuru spriegums ir 110 un vairāk kilovoltu un kuri tiek izmantoti pārvadei līdz attiecīgajai sadales sistēmai vai lietotājiem. Pārvades sistēma ir elektroenerģijas sistēmas īpašnieka vai pārvades sistēmas operatora īpašums.*" un 17. panta pirmā daļa ("*(1) Sadales sistēma ietver vidēja un zema sprieguma sadales tīklus un iekārtas, kuras izmanto elektroenerģijas piegādē lietotājiem un kurās spriegums ir zemāks par 110 kilovoltiem.*"). No minētā izriet, ka pārvades sistēma ietver savstarpēji savienotus tīklus un iekārtas, kuru spriegums ir 110 un vairāk kilovoltu un kuri tiek izmantoti pārvadei līdz attiecīgajai sadales sistēmai vai lietotājiem. Sadales sistēma ietver vidēja un zema sprieguma sadales tīklus un iekārtas, kuras izmanto elektroenerģijas piegādē lietotājiem un kurās spriegums ir zemāks par 110 kilovoltiem. Pamatojoties uz likuma garu, likumdevējs, nosakot, kas ir pārvades un sadales sistēmas, nodala sprieguma pakāpes, kurās attiecīgi pārvades vai sadales sistēmas operatori sniedz likumā noteiktos pakalpojumus, t.i., 110 kV un augstākā spriegumā tiek sniegti pārvades sistēmas pakalpojumi, zemākā par 110 kV tiek sniegti sadales sistēmas pakalpojumi.

Transformatoru piederības robežas jautājums nav likuma tvērumā, bet savstarpējas

operatoru attiecības un pakalpojuma līguma jautājums. AS "Sadales tīkls" ieskatā tarifa piesaistei elektroietaišu piederības robežai nav pamata. 110/6-20 kV transformatoru atrašanās sadales sistēmas operatora īpašumā, nenozīmē, ka sadales sistēmas operators vienlaikus sniedz pakalpojumus 110 kV līmenī, un otrādi - 110/6-20 kV transformatoru atrašanās pārvades sistēmas operatora īpašumā, nenozīmē, ka pārvades sistēmas operators sniedz pakalpojumus 6-20 kV līmenī. Iepriekš minēto apgalvojumu apstiprina, piemēram, SIA Vats pieslēgums un attiecības ar pārvades sistēmas operatoru, kas nosaka, ka pakalpojuma sniegšanas robeža ir 110 kV līnijās pirms 110/6-20 kV transformatoriem, un SIA Vats pieder gan 110 kV transformatori, gan augstsprieguma slēgiekārtas uz apakšstacijas pievienojumiem pārvades sistēmas operatora elektrolīnijām. Turklāt elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika, nosakot atsevišķu tarifu pārvades sistēmas lietotāju grupai elektroietaišu piederības robežā 110/6-20 kV transformatora 6-20 kV pusē, var tikt interpretēta kā apstiprinājums pārvades pakalpojuma sniegšanai sadales sistēmā 6-20 kV pusē.

Elektroenerģijas tirgus likuma 16.panta otrā daļa ("*(2) Pārvades tarifi nav atkarīgi no attāluma starp lietotāja un ražotāja atrašanās vietām. Ir pieļaujamas citas atšķirības tarīfos, ja regulators tādas ir noteicis tarifu aprēķināšanas metodikā.*") paredz vienotu pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu visiem pārvades sistēmas lietotājiem (nedalot pa grupām), tomēr, ļaujot Regulatoram noteikt šādu dalījumu tarifu aprēķināšanas metodikā. Tā ir būtiska atšķirība no sadales sistēmas pakalpojuma tarifiem, kuru diferencēšanu paredzēta Elektroenerģijas tirgus likuma 20.panta otrajā daļā ("*(2) Sadales tarifi vienā licences darbības zonā nav atkarīgi no attāluma starp lietotāja un ražotāja atrašanās vietām. Tarifu atšķirības ir pieļaujamas starp sprieguma un patēriņa līmeņiem, ja tās ir ekonomiski pamatotas un visiem attiecīgā sprieguma un patēriņa līmeņa grupas lietotājiem vienādas.*"). Regulatora izstrādātajā elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodikas projektā nav saskatāms pamatojums un argumenti dažāda tarifa noteikšanai trīs atsevišķām pārvades sistēmas lietotāju grupām, atbilstoši elektroietaišu piederības robežai. Paredzot atšķirīgu pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu AS "Sadales tīkls" noteiktajai elektroietaišu piederības robežai, Regulators atbalsta energoietilpīgo sistēmas lietotāju pāreju uz pieslēgumu pie pārvades sistēmas, jo atbilstoši konsultāciju dokumentā ietvertajam skaidrojumam, plaisa starp tarifa lielumu AS "Sadales tīkls" un citiem lietotājiem (ar piederības robežu 110kV līnijās un kopnēs) kļūst ievērojama. Vērtējot Regulatora lēmuma projekta "Elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu aprēķināšanas metodika" 47. pantu, varētu secināt, ka tarifa noteikšanas atbilstoši elektroietaišu piederības robežai mērķis ir paredzēt, ka operators var gūt ieņēmumus no lietotāju grupām atbilstoši to elektroapgādei nepieciešamajām pārvades sistēmas iekārtām. Tomēr jāņem vērā, ka situācija elektrosistēmā ir būtiski mainījies un, šķietami tikai AS "Sadales tīkls" vajadzībām uzstādītie 110 kV transformatori, tiek izmantoti ne tikai elektroenerģijas nodošanai sadales sistēmai, bet arī elektroenerģijas padošanai no sadales sistēmas uz pārvades sistēmu un tās tālākai transportēšanai visiem pārvades sistēmas lietotājiem. Atbilstoši šajā vēstulē iepriekš pieminētai pārvades sistēmas definīcijai (Elektroenerģijas tirgus likuma 10. pants), pārvades sistēma ietver savstarpēji savienotus tīklus un iekārtas, un pakalpojumu sniegšanai ir nepieciešama vienota sistēma, tādējādi pārvades sistēmas pakalpojuma tarifs ir nosakāms vienoti pārvades sistēmai kopumā, jo esošajā situācijā, kad elektroenerģijas plūsmas tiek pārvadītas abos virzienos, vairs nevar uzskatīt, ka kāda pārvades sistēmas daļa tiek izmantota tikai noteiktas lietotāju grupas vai konkrēta lietotāja vajadzībām.

Diferencējot elektroenerģijas pārvades sistēmas pakalpojumu tarifu grupās pēc piederības robežas, tiek radīta nevienlīdzīga un diskriminējoša situācija pārvades sistēmas lietotājiem un tiek pozitīvi ietekmētas proporcionāli mazākās elektroenerģijas sistēmas lietotāju daļas intereses (gan pēc saņemtā pakalpojumu apjoma, gan pēc galalietotāju skaita). Likumā Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem noteiktais sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas princips: *Sabiedriskos pakalpojumus regulē saskaņā ar šo likumu izveidota*

sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas iestāde, kas darbojas neatkarīgi un patstāvīgi, izpildot šajā likumā noteiktās funkcijas, pieņem lēmumus un izdod administratīvos aktus, lai aizstāvētu lietotāju intereses un veicinātu sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju attīstību saskaņā ar taisnīguma, atklātības, neitralitātes, vienlīdzības un proporcionalitātes principiem. Nevienlīdzīgs elektroenerģijas pārvades pakalpojumu tarifs (un citi pakalpojumam piesaistītie un pēc tarifa gradētie maksājumi) apdraud sadales sistēmas un elektrosistēmas loģisku attīstību - AS "Sadales tīkls" veiktie kapitālieguldījumi 110/6-20 kV apakšstacijās pēc laika var izrādīties nevajadzīgi. Dažādu noteikumu piemērošana ekvivalentos darījumos ar citu tirgus dalībnieku, rada konkurences ziņā nelabvēlīgākus apstākļus AS "Sadales tīkls" sistēmai pieslēgtajiem lietotājiem.

Apkopojot iepriekš minēto, Elektroenerģijas tirgus likums, definējot pārvades un sadales sistēmas, nosaka sprieguma līmeni, kurā tiek sniegti pārvades vai sadales pakalpojumi. Attiecīgi tarifi ir jānosaka pārvades vai sadales sistēmās. Pārvades sistēmas pakalpojuma tarifs ir nosakāms vienots visai pārvades sistēmai (sistēmas lietotājiem), kā savstarpēji savienotam tīklam un iekārtu kopumam.

Šis dokuments ir parakstīts ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu.

Izpilddirektors
Finanšu direktore

Sandis Jansons
Inga Āboliņa

Marina Rekuna 67728349